

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,
The Journal of Social Sciences Institute
Sayı/Issue:34 – Sayfa / Page:
ISSN: 1302-6879 VAN/TURKEY

Makale Bilgisi / Article Info
Geliş/Received: 08.01.2017 Kabul/Accepted:18.03.2017

MEDYA OKURYAZARLIĞI ALANINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR: BİR KAYNAKÇA DENEMESİ¹

RESEARCH ON MEDIA LITERACY: A BIBLIOGRAPHICAL ESSAY

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Nuri KARDAŞ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türkçe Eğitimi ABD, mnkardas@yyu.edu.tr

Şenay YILDIRIM
Öğretmen, MEB. syildirim_91@hotmail.com

Öz

Bu araştırmanın temel amacı alan araştırmacılarına medya okuryazarlığı üzerine yapılan çalışmalara ilişkin bir kaynakça sunmaktır. Araştırmanın diğer amaçları ise medya okuryazarlığı araştırmalarının yıllara göre dağılımı, türleri ve bu araştırmalarda kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri hakkında alan araştırmacılarına bilgiler sunmaktır.

Çalışmada Nitel Araştırma Metodu kullanılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde doküman taraması/ doküman incelemesi verilerin analizinde ise “betimsel analiz” yapılmıştır.

Problem sorularına bağlı olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır: Medya okuryazarlığı kaynakçasında (2000-2017) toplam 308 araştırma yer almıştır. Bu çalışmaların 5’i 2000-2005 yıllarında; 18’i 2006; 8’i 2007; 22’si 2008; 14’ü 2009; 20’si 2010; 20’si 2011; 30’u 2012; 59’u 2013; 21’i 2014; 41’i 2015; 36’sı 2016; 14’ü ise 2017 yılında yapılmıştır.

¹ Bu çalışma 11-14 Mayıs 2017’de Pamukkale Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlen IV International Eurasian Educational Research Congress (EJER, 2017)’te sunulan “Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Üzerine Yapılan Çalışmalara İlişkin Bir Kaynakça Denemesi” isimli sözlü bildirinin geliştirilmiş tam metnidir.

Medya okuryazarlığı konusunun işlendiği 308 araştırmanın türlerine dağılımı incelendiğinde, en çok araştırmanın yapıldığı türlerin başında “makale”nin (f=137; %44,48) geldiği belirlenmiştir. Makale türündeki çalışmaları “bildiri” (f=106; %34,41), “yüksek lisans tezi” (f=45; %14.61) ve “doktora tezi” (f=11; % 3,57)’nin takip ettiği tespit edilmiştir.

Medya okuryazarlığı konusunun işlendiği araştırmalarda kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri incelendiğinde; “betimsel araştırma yöntemi”nin kullanıldığı 295, “deneysel araştırma yöntemleri”nin kullanıldığı 9, “karma araştırma yöntemi”nin kullanıldığı 4 araştırma belirlenmiştir

Anahtar Sözcükler: Medya Okuryazarlığı, Kaynakça, Türler, Araştırma Yöntemleri

Abstract

The primary objective of the present study was to provide a bibliography on media literacy research for the researchers in the field. The study also aimed to provide information about the chronological distribution of studies on media literacy, types of media literacy research and scientific research methods utilized in these studies for the scholars in the field.

Qualitative Research Method was used in the study. Data was collected with document scanning / review and data analysis was conducted with "descriptive analysis".

Based on the research questions, the following results were obtained: A total of 308 studies on media literacy were accessed (2000-2017). Five studies were conducted in 2000-2005; 18 were conducted in 2006; 8 were conducted in 2007; 22 were conducted in 2008; 14 were conducted in 2009; 20 were conducted in 2010; 20 were conducted in 2011; 30 were conducted in 2012; 59 were conducted in 2013; 21 were conducted in 2014; 41 were conducted in 2015; 36 were conducted in 2016; and 14 were conducted in 2017.

When the distribution of 308 studies on media literacy based on the study type was examined, it was determined that “articles” (f = 137; 44.48%) were the most popular type. The articles were followed by "proceedings" (f = 106; 34,41%), "graduate theses" (f = 45; 14.61%) and "dissertations" (f =11; 3.57%).

When the scientific research methods used in the reviewed studies on media literacy were examined, it was determined that 295 studies used "descriptive research method", 9 studies used "empirical research methods", and 4 studies used "mixed research method."

Keywords: Media literacy, bibliography, types, research methods.

Giriş

Günümüzde hemen her milletin en popüler gündemleri arasında olan konulardan biri “Medya okuryazarlığı”dır. Bu kavram, alan yazında çeşitli şekillerde açıklanmaktadır.

Brüksel Deklarasyonu'na göre (2013); medya okuryazarlığı, medyaya ulaşabilme yeteneği, medyanın ve medya içeriğinin farklı taraflarını anlamak, değerlendirmek ve farklı bağlamlarda iletişimler yaratmaktır (Avşar, 2014). Medya okuryazarlığı, çeşitli yapılarda bulunan medyaya erişme, analiz etme, değerlendirme ve yaratma yeteneği (Jols ve Thorman, 2008:33) şeklinde de açıklanmaktadır. Temel olarak medya okuryazarlığı çeşitli biçimlerde mesajlara ulaşma, analiz etme, değerlendirme ve iletme yeteneğidir (Koltay, 2011:212) denilebilir.

Koçak, (2011:79) medya okuryazarlığının bünyesinde; medya kullanımı, medya farkındalığı, medya eleştirisi ve teknoloji kullanımı kavramlarını barındırdığını ifade etmektedir. Bu kavramlar şu şekilde açıklanabilir:

Medya kullanımı: Bireyin ihtiyaç duyduğu bilgilere erişmek veya hoşça vakit geçirebilmek için kitle iletişim araçlarını kullanması olarak açıklanabilir.

Medya farkındalığı: Medya araçları üzerinden hazırlanan metinlerin/iletilerin paylaşılma nedenleri altında yatan ideolojik fikirlerin farkında olmak olarak açıklanabilir.

Medya eleştirisi: Medya araçları üzerinden verilen mesajları ve bu mesajların verildiği yöntemleri eleştirel gözle yaklaşıp değerlendirebilmek şeklinde açıklanabilir.

Teknoloji kullanımı: Medya araçlarını iyi anlayabilmek ve kişilere kendi paylaşımlarını gerçekleştirebilmeleri için medya araçlarını kullanabilme olanağının verilmesi durumu olarak açıklanabilir.

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere medya okuryazarlığı, medyaya karşı oluşturulmuş bir kavram olmaktan ziyade medya ile çevrilmiş hayatımızda, sanal ile gerçeği ayırt edebilmeyi, bilgi kaynağını sorgulamayı, sunulan iletiyi eleştirebilme yeteneğini kazandırarak bu gelişmelere daha uyumlu bireyler kazandırabilmeyi amaçlamaktadır.

Medya okuryazarı olmak ise; medyayı akıllı ve etkili bir biçimde kullanmak, medya endüstrilerinin siyasi görüşü, gelişmesi, ekonomik tabanı ve idari yapısı konusunda bilgi sahibi olmak, farklı kaynaklardan gelen bilginin doğruluğunu değerlendirmek, medyanın bireylerin ve toplumun inanç, tavır, davranışlar ve değerler üzerindeki etkisinin bilincinde olmak ve demokratik bir biçimde değişik medya kanalları yoluyla etkili iletişim kurmaktır (Özad, 2011:89).

Gelişen teknoloji ile elektronik medya, kullandığı olağanüstü teknik ve kanallarla çocuklar ve yetişkinleri kendine çekmekte, maruz kalınan ileti bombardımanı altında, özellikle çocuklar, kendilerine

sunulan malzemeyi eleştiri süzgecinden geçirmeden almaktadırlar. Zira toplumsal hayattaki her türlü enformasyonun elektronik kitle araçları ile evlerimize, her yaştan izleyiciye erişmesi engellenemez olmuştur.

Türkiye'deki insanların çoğunun günde ortalama üç saat televizyon izlediği ve bunun yanı sıra, insanların internet kullanımının da giderek arttığı düşünüldüğünde, bireylerin saatler boyunca etkisi altında olduğu medyayı anlayabilmesi, mesajları belli bir süzgeçten geçirebilmesi oldukça önemli hale gelmektedir (Avşar, 2014). Bu yüzden en çok da yeni neslin, medya iletilerine karşı donanımlı hale getirilmesi büyük ölçüde önem arz etmektedir.

Toplumu oluşturan bireylerin hayatlarının her alanında önemli bir yere sahip olan medya araçlarından gönderilen iletilerin doğru çözümlenip anlamlandırılması, bilinçli bireylerden müteşekkil sosyal yapı/lar inşa edebilmek adına oldukça önemlidir. Zira hemen her millete açık olan medya ortamlarında yapılan paylaşımların eleştiri süzgecinden geçirilmek suretiyle kişi ve topluma yararlı olanların seçilerek kullanılması gerekli ve önemlidir.

Medya araçlarını kendi ve milleti yararına kullanan bireyler yetiştirmek, medya iletilerine maruz kalan çocuk, ergen ve yetişkinlerin bilinçli birer tüketici olmalarını sağlamak, özgün ve yaygın eğitim veren her kurumun görevleri arasında olmalıdır. Toplumu oluşturan bireylere etkili medya eğitimi verebilmek, öncelikle başarılı medya okuryazarı olmayı gerektirmektedir. Bu da henüz ilkökul çağından itibaren toplumu oluşturan bireylere etkili medya okuryazarlığı eğitimi vermekle mümkün olabilmektedir.

Bireylere etkili medya okuryazarlığı eğitimi vermek; alanında uzman öğretmenlerce etkili yöntem ve tekniklerin kullanıldığı, gerçek yaşamda kullanılan medya araçları vasıtasıyla yaparak yaşayarak öğrenmelerin ön plana alındığı, öğrenen merkezli yaklaşımların benimsendiği eğitim ortamlarında mümkündür. Ancak bu sayede bireylerin kendilerini yenilemelerine olanak tanınmaları, medya araçlarından gönderilen iletilere ayak uydurabilmeleri mümkün olacaktır.

Bu anlamda medya okuryazarlığı eğitimi üzerine yapılan çalışmalar; ilgilileri medya okuryazarlığı eğitimi konusunda bilgilendirmek, medya okuryazarlığı eğitiminin kapsamı ve gerekleri hakkında farkındalık oluşturmak, medya eğitiminde eksik kalan yönlerin tespit edilerek bunların telafisi için bir çabanın içinde olabilmek adına önemlidir.

Bu araştırmada, başta alan araştırmacıları olmak üzere, kendini medya okuryazarlığı eğitiminin bir parçası olarak gören

ilgililere medya okuryazarlığı üzerine yapılan bilimsel araştırmaların bir fotoğrafını sunmak istenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı alan araştırmacılarına ve ilgililere medya okuryazarlığına ilişkin bir kaynakça sunmaktır. Bu bağlamda, araştırmada şu sorulara cevap aranmiştır:

1. Medya okuryazarlığı kaynakçasında yer alan eserlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Medya okuryazarlığı kaynakçasında yer alan eserlerin türlerine (tez, makale, bildiri) göre dağılımı nasıldır?
3. Bu eserlerin yapılış yöntemi (betimsel, deneysel, karma) bakımından türlere dağılımı nasıldır?
4. Medya Okuryazarlığı kaynakçasında hangi eserler yer almaktadır?

YÖNTEM

Bu bölümde; modeli, yöntemi, araştırmanın evren ve rneklemi ve verilerin analizinde kullanılan analiz teknikleri açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Çalışmada Nitel Araştırma Metodu kullanılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde doküman taraması/ doküman incelemesi yapılmıştır.

Araştırmanın Sınırlıkları

Türkiye’de medya okuryazarlığı eğitimi üzerine yapılan tezler, makale ve bildiriler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu anlamda çalışma, medya okuryazarlığı kaynakçasında yer verilen eserler 2000-2017 yıllarında yayımlanan makale, tez ve bildirilerle sınırlıdır.

Medya okuryazarlığı kaynakçası için taranan veri tabanları; YK Tez Merkezi, Google, Google Akademik, ASOS, ULAKBİM ile sınırlıdır.

Eser taraması, “ekran okuma, medya eğitimi, medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlık” kelimeleri ile yapılmıştır.

Veri Analizi

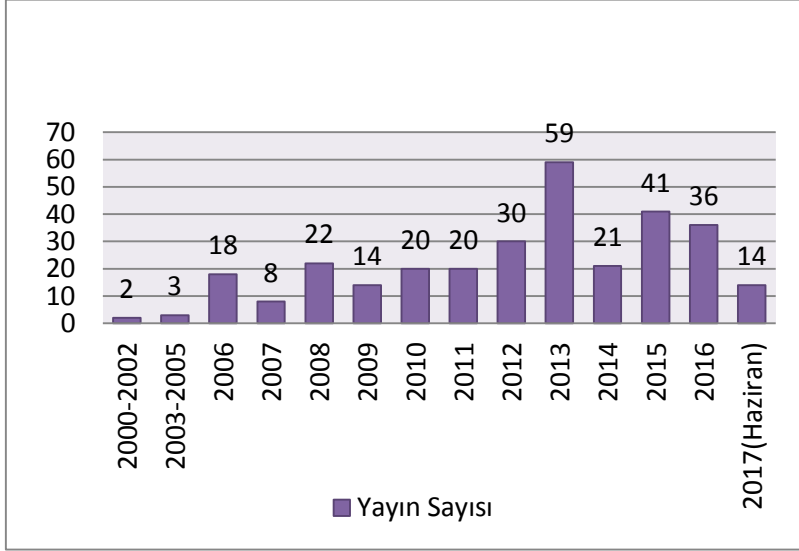
Doküman incelemesi ile fişlenen verilerin analizinde “betimsel analiz” metodu kullanılmıştır. Betimsel analizde amaç, doküman taramasıyla elde edilen bulguların yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmasıdır (Yıldırım ve şimşek, 2008). Araştırmada öncelikle medya okuryazarlığı eğitimi üzerine yapılan bilimsel çalışmalar belirlenmiştir. Belirlenen alışmalar; amaçları, yapılış yöntemi ve türü açısından sınıflandırılmıştır. Sınıflandırmada

işleminde sonra frekans ve yüzde değerleri çıkarılarak tablolaştırılmıştır. Tablolarda yıllara göre medya okuryazarlığı üzerine yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı, çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemleri, çalışmaların türleri verilerek yorumlanmıştır.

BULGULAR

İlk Problem Durumuna İlişkin Bulgular: Medya

Okuryazarlığı kaynakçasında yer alan eserlerin yıllara göre dağılımı grafik 1’de verilmiştir.

Grafik 1: Medya Okuryazarlığı Konusunda Yapılan Çalışmaların Yıllara Dağılımı

Grafik 1’de 2000-2017 Haziran ayına kadar medya okuryazarlığı üzerine toplamda 308 araştırmanın yapıldığı görülmektedir. Grafikteki yayın dağılımı incelendiğinde en az yayının verildiği yılların 2000-2005 yılları arası olduğu görülmektedir. Bunun nedeni 2005 yılına kadar ülkemizde medya okuryazarlığı konusunun gündemde pek yer edinmemesi olduğu söylenebilir. Nitekim medya okuryazarlığı ve medya eğitimi ülkemizde ciddiyle ele alınmaya başladığı tarih 2006’dır. 2006 yılından itibaren medya okuryazarlığı konusunun değerlendirildiği toplantılar yapılmaya başlanmış, dünyada 1960’lı yıllardan beri önemle ele alınan medya okuryazarlığı eğitimi konusu geç de olsa ülkemizin gündemine yavaş yavaş girmeye başlamıştır. 2006 yılından itibaren medya okuryazarlığı konusunun işlendiği araştırma sayısının ciddi manada arttığı görülmektedir. Bu artışın birçok nedeni olabilir. 2006-2007 eğitim öğretim yılında medya

okuryazarlığı dersinin müfredata eklenmesi ve bu dersin pilot okullarda uygulanmaya başlamasıyla alan araştırmacılarının programın çıktılarını görmek amacıyla bu alandaki çalışmalara ağırlık vermiş oldukları söylenebilir.

Bu nedenlerden biri de teknoloji alanındaki gelişmelere bağlı olarak medya araçlarının çeşitlenmesi, özellikle bilgisayar ve akıllı telefonların günlük yaşamda yaygın olarak kullanılması olduğu söylenebilir. İnternet erişiminin bu araçlar sayesinde oldukça kolaylaşması ve çocuk, ergen, erişkin hemen herkese hitap eden medya paylaşımlarına erişmenin sıradanlaşması, medya eğitimi konusundaki çalışmaların çoğalmasını sağladığı söylenebilir.

Grafik 1’de özellikle 2012-2016 yıllarında medya okuryazarlığı konusu üzerine yapılan çalışmaların zirve yaptığı görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinin yanında Türkçe dersi öğretim müfredatında da medya okuryazarlığı konusuna daha geniş yer verilmiş olması, bu konu üzerinde yapılan çalışmaları nicel manada artırdığı anlaşılmaktadır.

İkinci Problem Sorusuyla İlgili Bulgular: Medya okuryazarlığı üzerine yapılan çalışmaların türlerine göre dağılımı tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Medya Okuryazarlığı Konusunda Yapılan Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

Çalışma Türü	Frekans	%
Makale	137	%44,48
Bildiri	106	%34,41
Yüksek Lisans Tezi	45	%14,61
Doktora Tezi	11	%3,57
Çeviri Makale	9	%2,92
Toplam	308	%99,99

Tablo 1’de medya okuryazarlığı konusu üzerinde verilen çalışmaların makale, bildiri, yüksek lisans tezi, doktora tezi ve çeviri makale türünde olduğu görülmektedir. Tablo incelendiğinde toplamda 308 çalışmanın yapıldığı anlaşılmaktadır. En çok çalışmanın yapıldığı türlerin başında “makale”nin (f=137; %44,48) geldiği görülmektedir. Makale çalışmalarını “bildiri” (f=106; %34,41), “yüksek lisans tezi” (f=45; %14,61) ve “doktora tezi” (f=11; %3,57) takip etmektedir.

Üçüncü Problem Sorusuna İlişkin Bulgular: Medya okuryazarlığı kaynakçasında bulunan çalışmalarda kullanılan bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin dağılım tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Yapılan Çalışmaların Yöntemine Göre Dağılımı

	Makale	Bildiri	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Çeviri Makale	TOPLAM
Deneysel Araştırma Yöntemleri	4	1	3	1	-	9
Betimsel Araştırma Yöntemleri	128	103	45	10	9	295
Karma Araştırma Yöntemleri	2	-	1	1	-	4

Tablo 2’ de verilen bilgiler incelendiğinde deneysel yöntemlerin 9 araştırmada kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmaların 4’ü makale, 3’ü yüksek lisans tezi, 1’ini bildiri, 1’ini ise doktora tezi türünden çalışmalar oluşturmaktadır.

Betimsel araştırma yöntemleri toplamda 295 araştırmada kullanılmıştır. Bu araştırmaların 128’i makale, 103’ü bildiri, 45’i yüksek lisans tezi, 10’u doktora tezi 9 u ise çeviri makale türündedir.

Tablo 2 de karma araştırma yönteminin en az kullanılan yöntem olduğu görülmektedir. Karma çalışmaların 2’si makale, 1’i yüksek lisans, 1’i ise doktora tezi türündedir.

Medya okuryazarlığı konusu üzerinde en çok kullanılan araştırma yöntemi “betimsel araştırma yöntemi”dir. Bu yöntemi deneysel yöntemleri kullanıldığı çalışmalar takip etmiştir. Bu bulgular öğrencilerin medya okuryazarlığı yeterliklerini geliştirmeye yönelik strateji ve materyallerin kullanıldığı araştırmaların nicelik olarak yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşılık var olan bir durumu betimlemeye yönelik yapılan betimsel çalışmaların nicelik olarak yeterli olduğu söylenebilir.

Deneysel araştırma sayısı artırılarak etkili medya okuryazarlığı eğitimi vermenin yollarının aranması alana katkı sunacaktır.

Dördüncü Problem Sorusuna İlişkin Bulgular: Yapılan doküman taraması sonucunda medya okuryazarlığı konusunda yapılan tez, makale, bildiri, çeviri makale türündeki çalışmaların künyeleri aşağıda sunulmuştur.

Medya Okuryazarlığı Eğitimi Kaynakçasında Yer Alan Makale Türündeki Çalışmalar:

- ❖ Akaydın, Ş. & Kurnaz (2015). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri*. V. Coşkun vd. (Ed.), “*Türkçenin*

- eğitim-öğretimine yönelik çalışmalar içinde” (s.394-402). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.*
- ❖ Akça, E. B. Sayımer, İ. Salı, J. B. & Başak, B. E. (2014). Okulda Siber Zorbalığın Nedenleri, Türleri Ve Medya Okuryazarlığı Eğitiminin Önleyici alışmalardaki Yeri. *Elektronik Mesleki Gelişim Ve Araştırmalar Dergisi, Cilt:2, sayı:2, s.17-30.*
 - ❖ Akdağ, M. (2014). Gündelik Hayat ve Medya Üzerine, *Hayat Boyu Öğrenme*, (Erişim Tarihi: 2.2.2015)
 - ❖ Akgül, M., & Akdağ, M. (2017). Türkiye’de yeni medya eğitimi üzerine niceliksel bir betimleme. *Erciyes İletişim Dergisi, 5(1).*
 - ❖ Akıncı, N. (2008). Çocuk ve Medya. *Türkiye Klinikleri Pediatrik Bilimler Dergisi, Cilt: 4, sayı:6, s. 72-75.*
 - ❖ Akkor Gül, A. (2013). Avrupa Birliği’nde Medya Okuryazarlığı: Düzenleme ve çalışmalarda Gözlemlenen Eğilimler. *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology, Vol: 4 - Sayı: 11, s. 15-33.*
 - ❖ Akşit, F. Ve Dönmez, B. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin Medyayı Kullanmaya Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi, *Erciyes İletişim Dergisi, Cilt: 2, Sayı:1,s.32-46*
 - ❖ Alıcı, ř., & Gökbulut, Ö. Ö. (2017). Süreçsel Drama Oturumlarının Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Seviyelerine Etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi, 12(1), 47-68.*
 - ❖ Alper, K. Eğitimi, T. Aytan, Ö. G. D. N. & Ünlü, A. G. S.(2015) Görsel Medya ağında Çocukların Video Oyun Bağımlılıkları, *Cilt:4 Sayı: 1 Makale No: 10 ISSN: 2146-9199*
 - ❖ Altun, A. (2008a). Medya Okuryazarlığı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Sayı 103, s. 27-34*
 - ❖ Altun,A. (2015) Medya Üretimi İle Sosyal Bilgiler Eğitiminin Propagandasını Yapmak: Bir Eylem Araştırması, *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi, cilt:3, sayı:6, s.1-31*
 - ❖ Altun, A. (2008b). Türkiye’de Medya Okuryazarlığı. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi, Sayı 16, s. 30-34*
 - ❖ Altun, A. (2009a). Eğitim Bilim Açısından Seçmeli Medya Okuryazarlığı Ders Programına Eleştirel Bir Bakış, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 3, Aralık 2009, s.97-109*
 - ❖ Altun, A. (2009b). Medyadaki Kalıp Yargıların (Stereotiplerin) Üstesinden Gelmek İçin Medya Okuryazarlığı, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, sayı 111, s.20-34*
 - ❖ Altun, A. (2010b). Kanada’daki Medya Okuryazarlığı Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 2, s. 41-57*

- ❖ Altun, A. (2011a)UNESCO'nun Medya Okuryazarlığı Eğitimi Faaliyetleri (1977-2009), *Milli Eğitim Dergisi, Sayı 191 Yaz, s. 86-107*
- ❖ Altun, A. (2011b). Tavsiye Kararları Çerçevesinde Avrupa Birliği'nin Medya Okuryazarlığı Eğitimi Vizyonu. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Aralık 2011, Cilt: VIII, Sayı: 1, 58-86*
- ❖ Altun, A. (2012a). Kanada'daki Sosyal Bilgiler Programlarında Medya Okuryazarlığı Eğitimi. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, sayı: 1*
- ❖ Altun, A. (2014). Medya Okur Yazarlığı Eğitimine Yönelik Türkçe Yayınlar: Bir Bibliyografya Denemesi, *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi , ISSN: 1309 – 9302, s.5-15s*
- ❖ Altun, A. ve Çakmak, E. (2013). İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Medya Okuryazarlığı Eğitimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 4, sayı:1, s. 237-254.*
- ❖ Asrak Hasdemir, T. (2012). Gelenekselden Yeni Okuryazarlığına: Türkiye Örneğinde Bir Değerlendirme, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Yıl 5, Sayı 2, s.23-40*
- ❖ Ata, R., & Yıldırım, K. (2016). Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Dersi Kapsamında İnternet ve Sosyal Medya Kullanımları. *Journal of Kirsehir Education Faculty, 17(2).*
- ❖ Atmaca, Ç. (2016). Medya Okuryazarlığı Dersinin Öğretmen Adayları Üzerindeki Etkileri. *Ege Eğitim Dergisi, 2(17), 442-480.*
- ❖ Avşar, Z. (2014). Medya Okuryazarlığı. *İletişim ve Diplomasi, Sayı 2.*
- ❖ Ayhan, Ç. (2016). Domitran, Z., Radunovic, N., & Tavakoli, S. D. (2016). Phenomenology And Media Literacy, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication – TOJDAC, Volume 6 Issue1*
- ❖ Barut, E. Demirer, V. Erbas, Ç.Dikmen, C. H. & Sak, N. (2016). Media Literacy Training for Prospective Teachers: Instructional Design Process and Its Evaluation. *Çukurova University. Faculty of Education Journal, Cilt:45, sayı:1 , s.49-70.*
- ❖ Barut, E., Demirer, V., Erbaş, Ç., Dikmen, C. H., & Sak, N. (2016). Öğretmen adayları için medya okuryazarlığı eğitimi: Öğretim tasarımı süreci ve değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 45(1), 49-70.*
- ❖ Bek, M. G. (2011). Critical Media Literacy and Children in Turkey: Policies, initiatives and suggestions. In International

Conference on the future of education, available at: http://www.pixel-online.net/edu_future/common/download/Paper_pdf/MLE11-Bek.pdf (date accessed 24 December 2011).

- ❖ Cansever, B. A. (2015). Where Are Computer and İnternet In a Child's life?, *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, Cilt:3, sayı:4, s.1-9.
- ❖ Cantek Ş. F. ve Cantek, L. (2007). Artık Ben de Bir Yazarım. Milliyet Gazetesi Blog Sayfası ve Blog Yazarlığı. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Cilt:7,s:27-54.
- ❖ Cihan, N. (2014) Eğitsel Araç Olarak Çizgi Romanın İlköğretim 8. sınıf Türkçe Ders Konularına Uyarlanması, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 3 Sayı: 3 Makale No: 29 ISSN: 2146-9199
- ❖ Çakır, H. (2012). Medya Okuryazarlığı Dersini Alan ve Almayan İlköğretim Öğrencilerinin Medya İzleme Davranışlarındaki Farklılıkların Belirlenmesi, *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, Cilt: 7,Sayı: 3,s. 42-54.
- ❖ Çakmak, E. (2013), Çocuk Hakları ve Medya Okuryazarlığı Eğitimi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 22, s. 209-224
- ❖ Çakmak, E. ve Altun, A. (2013). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında Medya Okuryazarlığı Eğitimi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2013, 9(2): 152-170.
- ❖ Çakmak, T. (2016). Avrupa Bilgi Okuryazarlığı Konferansı 2016. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(4), 774-778.
- ❖ Çepni, E. o, Palaz, T., & Ablak, s. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Medya ve Televizyon Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, Cilt: 10, sayı:(11), s. 431-446
- ❖ Çetin, B. (2015). Determination of Media and Television Literacy Levels of Classroom Teacher Candidates/ Sınıf öğretmeni adaylarının medya ve televizyon okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, Cilt:11, sayı: 1, s.171-190.
- ❖ Çobaner, A. A. & Işık, T.(2014) Hemşireler Arasında Sosyal Medya Kullanımının Yarar ve Risklerinin Tıp Etiği Bağlamında Tartışılması. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, Vol. 1, No. 1, s.137-148
- ❖ Damlapınar, Z (2014). Medya Okuryazarlığı Dersi Tercihlerine Göre İlköğretimdeki Çocukların Medya Tutumları ve Davranışları. *Selçuk İletişim Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, s. 177-191.

- ❖ Deveci, H. ve Tuba Çengelci (2008). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarından Medya Okuryazarlığına Bir Bakış. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Aralık 2008. Cilt:V, Sayı:II, 25-43, <http://efdergi.yyu.edu.tr>.
- ❖ Deveci, H., & Çengelci, A. G. T. (2008). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarından medya okuryazarlığına bir bakış, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:V, Sayı:III, <http://efdergi.yyu.edu.tr>.
- ❖ Doğan, N. K. & Taşköprülü, Ş.S. (2008). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Kavramı Bağlamında Medyayı Kullanmaya Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi*, Cilt:32, s.81-96
- ❖ Durak, H., & Seferoğlu, S. S. (2016). Türkiye'de sosyal medya okuryazarlığı ve sosyal ağ kullanım örüntülerinin incelenmesi. *Journal of International Social Research*, 9(46).
- ❖ Durak, H. Y., Yılmaz, F. G. K., Yılmaz, R., & Ozturk, H. T. (2017). Examining Pre-service Teachers' Media Literacy Level With Some Variables. In *EdMedia: World Conference on Educational Media and Technology* (pp. 187-197). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- ❖ Eker, M. ve Aslan, H. (2010). Görsel Kültür ve Medya Okuryazarlığı: Sanat Eğitiminin Kamusal Açılımı. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:187, s. 251-268.
- ❖ Elma, C. ve Diğerleri (2010). Türkiye'de Medya Okuryazarlığı Eğitimi: Medyanın İşleyişi ve Etik İlkeler Açısından Bir Değerlendirme, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, s.1413-1458.
- ❖ Elma, C., Kesten, A., Dicle, A. N., Mercan, E., Çınkır, Ş., & Palavan, Ö. (2009), İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Medya ve Medya Okuryazarlığı Dersine İlişkin Tutumları, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı:27, s. 93-113.
- ❖ Elma, C.; Kesten, A.; Dicle, Abdullah N.; Mercan, E.; Çınkır, Ş. Ve Palavan, Ö. (2009b), Medya Okuryazarlığı Dersinin Okul Müdürlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 36:s. 87-96
- ❖ Emel, O. B. (2015). Çocuklar-Ergenler, Medya Bağımlılığı ve Sınıf dışı Eğitim. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt:12, sayı:24, s. 45-58.
- ❖ Erdoğan, F., Uysal, H. T., Altın, A., & Saki, E. (2015). Televizyon Eğilimi, Özdeşleşme ve Medya Okuryazarlığı Kavramlarının İlişkilendirilmesi: Ergenlik Dönemindeki

- Çocuklara Yönelik Bir Araştırma, *Journal of International Social Research*, Cilt: 8, sayı:(39), s.846-860
- ❖ Erol, E. G., & Aydınlioğlu, ö. (2015). Perspectives of Educationalists on Medya Literacy in The Educational System of Turkey, *Humanities Sciences, Cilt:9,sayı: (5), s.1-14*.
 - ❖ Hobbs, R., & Tuzel, S. (2017). Teacher motivations for digital and media literacy: An examination of Turkish educators. *British Journal of Educational Technology, 48(1), 7-22*.
 - ❖ Görmez, E. (2017). Medya Okuryazarlığı Dersini Almış Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri Üzerine bir Durum Çalışması. *Journal of Computer and Education Research (ISSN: 2148-2896), 5(9)*.
 - ❖ Gömleksiz, M. N. ve Duman, B. (2013). Medya Okuryazarlığı Dersi Kazanımlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğrenci ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Turkish Studies, Cilt: 8, sayı:9 ,s. 265-278*.
 - ❖ Gömleksiz, M. N. Kan, A. Ü. ve Öner, Ü. (2012). Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri (Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi Örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, Cilt 2, Sayı 4, s. 41-54*.
 - ❖ Görmez, E. (2015). Medya Okuryazarlığı Dersini Almamış Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri Üzerine Bir Durum Çalışması, *İstanbul Açık ve Uzaktan Eğitim Dergisi (AUZED), Cilt: 1, sayı:1, s.67-85*.
 - ❖ Görmez, E. (2015). Veli Görüşlerine Göre Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri, , KSBİD, *Hüseyin Hüsnü Tektaşık Özel Sayısı (Cilt 1), y. 7, s. 139-160*.
 - ❖ Görmez ,E. (2015) Etkili Medya Okuryazarlığı Eğitimi ve Uygulamalarından Örnekler, *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:4 Sayı:1* .
 - ❖ Görmez, E. ve Kardaş, M.N. (2017). Etkili Medya Eğitimi Uygulamaları İçin Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Turkish Studies, Cilt: 12, sayı:14 ,s. 167-186*.
 - ❖ Görmez E., (2017b). Öğretmenlerin Dijital Vatandaşlık ve Alt Boyutları Hakkındaki Düzeyleri (Van İli Örneği), *Akademik Bakış Dergisi, pp.52-74*,
 - ❖ Görmez E. (2017c). 12-14 Aged Turkish Students' Levels of Using Media Tools (Bad S?ckingen Town Sample, Germany), *International Journal of Progressive Education, vol.13, no.1554-5210, pp.105-115*,
 - ❖ Görmez E. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Medya Takip Alışkanlıkları Üzerine Bir Çalışma, (Van İli Örneği)

- Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi, vol.5, no.2146 -9199, pp.28-35,
- ❖ Görmez E., (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Düzeyleri, Uluslararası Türk Eğitimi Bilimleri Dergisi, vol.2, pp.137-157,
 - ❖ Görmez, E. ve Kardeş, M.N. (2017). Etkili Medya Eğitimi Uygulamaları İçin Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Turkish Studies, Cilt: 12, sayı:14 ,s. 167-186.*
 - ❖ Gül,A.(2013), Avrupa Birliği'nde Medya Okuryazarlığı: Düzenleme ve Çalışmalarda Gözlemlenen Eğilimler,*Online Academic Journal of Information Technology, Winter/Kış – Cilt/Vol: 4 - Sayı/Num: 11 http://www.ajit-e.org/?menu=pages&p=details_of_article&id=63*
 - ❖ Gündüz Kalan, Ö. (2010). Medya Okuryazarlığı Ve Okul Öncesi Çocuk: Ebeveynlerin Medya Okuryazarlığı Bilinci Üzerine Bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 39, s. 59-73.*
 - ❖ Güneş, F. (2010). Öğrencilerde Ekran Okuma Ve Ekranik Düşünme/Thinking Based On Screen And Screen Reading Of Students. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:7, sayı:14, s.1-20*
 - ❖ Güven, İ. (2014) Fen ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı ve Medya Okuryazarlığı Düzeylerinin İncelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic , Cilt:9, Sayı:2, s. 787-800*
 - ❖ Hasdemir, T. (2012) Gelenekselden Yeni Medya Okuryazarlığına: Türkiye Örneğinde Bir Değerlendirme, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:5, Sayı:2, s. 23-40*
 - ❖ Hopurcuoğlu, A. ve Akaydın, ř (2016) Görmez, E. (2014). Ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlığı düzeyleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, cilt:11,sayı:3, s.137-157.*
 - ❖ İlhan, E. Ve Aydoğdu, E.(2015). Medya Okuryazarlığı Dersi ve Yeni Medya Algısına Etkisi, *Erciyes İletişim Dergisi, Cilt: 4,sayı:1, s.52-68*
 - ❖ İnan, T. (2014). Medya Okuryazarlığı: Ortaokul Öğrencilerinin Ebeveynlerinin Televizyon ve İnternete İlişkin Tutum ve Davranışlarının İncelenmesi, *Journal of International Social Research, cilt:7,Sayı:35, s. 818-835*

- ❖ İnan, T. (2015) Examining Attitudes and Behaviours of Secondary School Students in Terms of Internet Use and Media Literacy Process, *e-International Journal of Educational Research Volume: 6 Issue: 2 , s. 1-20*
- ❖ İnan,T. (2015) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri, *Ekev Akademi Dergisi Yıl: 19 Sayı: 62, s.289-306*
- ❖ Kahyaoğlu, M., & Kenanoğlu, R. (2014). Ortaöğretim öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile çevre konularıyla ilgili kitap okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TURKISH STUDIES-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-,cilt:9,sayı:2 ISSN, 1308-2140,s.833-843*
- ❖ Kalan, Ö. G. (2010). Medya Okuryazarlığı ve Okul Öncesi Çocuk: Ebeveynlerin Medya Okuryazarlığı Bilinci Üzerine bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi, Cilt:1Sayı:39,s. 59-73.*
- ❖ Kansızoğlu, H. B. (2016). Türkçe Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Dersine Yönelik Görüşleri. *İlköğretim Online, Cilt: 15, Sayı:(2),s. 469-486.*
- ❖ Karabacak, Z. İ. & Erdinç, Ş.(2010). RTÜK Çocuk Sitesi'nin Medya Okuryazarlığı Bağlamında İncelenmesi, *XV. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı, s.33, Isparta*
- ❖ Kansızoğlu, H. B. (2016). Türkçe Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Dersine Yönelik Görüşleri. *İlköğretim Online, 15(2).*
- ❖ Kara,E.(2015), Almanya'daki Türk Medyasının Eğitim Fonksiyonu: "Lernen macht stark! (Öğrenmek Güç Verir)" Kampanyası, *International Journal of Social Sciences and Education Research, s.258-272.*
- ❖ Karabay, A.(2015), Eleştirel Okuma Eğitiminin üst Bilişsel Okuma Stratejileri ve Medya Okuryazarlığı Üzerindeki Etkisi, *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, ISSN: 1304-9496*
- ❖ Karadeniz, A.ve Can,R.(2015), A Research on Book Reading Habits and Media Literacy of Students at the Faculty of Education, *Procedia - Social and Behavioral Sciences 174,s. 4058 – 4067*
- ❖ Karaduman, S. (2015). The Role of Critical Media Literacy in Further Development of Consciousness of Citizenship. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, sayı:174,s. 3039-3043.*

- ❖ Karahisar, T. (2014). İnternette Çocukları Bekleyen Riskler Ve Medya Okuryazarlığı, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication - TOJDAC* , Volume 4, Issue 4, s.82-95
- ❖ Karakaç, E. & AVCI, İ. B. (2013). Medya Okuryazarlığı Dersini Alan Öğrencilerin Televizyon İzleme Alışkanlıkları: Cinsiyetler Arası Karşılaştırma. *Journal of Institute of Social Sciences*, sayı:30, s.139-152.
- ❖ Karaman, M. K. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine bir araştırma, *Doğu Coğrafya Dergisi – 36*, s. 1-12
- ❖ Karaman, M. K. (2010). Öğretmen Adaylarının Tv ve İnternet Teknolojilerini Kullanma Amaç ve Beklentilerinin Medya Okuryazarlığı Bağlamında Değerlendirilmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt:3,sayı:2, s.51-62
- ❖ Karaman, M. K. ve Adem Karataş (2009). Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri. *İlköğretim Online Dergisi*, Eylül 2009, Cilt 8, Sayı 3, s.798-808. (URL: <http://ilkogretim-online.org.tr/vol8say3/v8s3m14.doc>)
- ❖ Karaman, M. K. & Karataş, A. (2016). Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri ve Eleştirel Düşünme Düzeyleri ,*Cilt: 4,sayı:1*, s.326-350
- ❖ Kartal, O. Y. ve Kıncal, Y. R. (2012). Medya okuryazarlığı Eğitimi Alan rehberlik ve psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı Öğrencilerinin Aktif Vatandaşlık Düzeylerini Etkileyen Faktörler, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2012,(36), s:169-191.
- ❖ Kıncal, R. Y. ve Kartal, O. Y. (2009). “Medya Okuryazarlığı Eğitimi”, *Milli Eğitim Dergisi*, sayı:181, s: 318-333.
- ❖ Korkmaz, M. Saçan, S. Yücel, A. S., Gürkan, A., & Kırık, A. M. (2015). Çocuk İstismarı Ve Cinsel İstismarın Önlenmesinde Medyanın Rolünün İncelenmesi, uluslararası hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi, *International Journal of Psychiatry and Psychological Researches* ,Cilt:2 , Sayı:3
- ❖ Korkmaz, Ö., & Yeşil, R. (2011). Medya ve televizyon okuryazarlık düzeyleri ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:8,sayı: (2),s. 110-126.
- ❖ Kurt, A. A. ve Kürüm, D. (2008). Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Arasındaki İlişkiye Kavramsal Bir Bakış. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 2, Sayı 2, s. 20-34.

- ❖ Kurt, A.A. Dönmez, F.İ. Ersoy, M. Dindar, M., Mısırlı, Ö. ve Akçay, T. (2013). Teknoloji ışığında okuryazarlıklar. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi (ETAD)*, Cilt: 4, sayı: (2).
- ❖ Kurt,H.(2015), Acritical Review to the Media Which Constructed in Media Literary Course in Secondary Education, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 174,s.711 – 719
- ❖ Kurudayıoğlu, M. ve Sait Tüzel (2010) “21. Yüzyıl Okuryazarlık Türleri, Değişen Metin Algısı ve Türkçe Eğitimi” *Türklük Bilimi Araştırmaları, Güz 2010, S.28, s.283-298.*
- ❖ Kuş, Z. Karatekin, K., Öztürk, D., & Elvan, Ö. (2016). When The Child Gets in The News? A Case Study on the National Written Media in Turkey, *Educational Media International, Cilt:53, Sayı: 2, s. 1-21.*
- ❖ Ocak, G. ve Yıldırım, R. (2013). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Dersi Etkinliklerine Yönelik Tutumları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 38 – Ekim 2013, s. 23-37.*
- ❖ Oktay, H. (2014)Demokrasi Kültürünü Geliştirme Aracı Olarak Medya Okuryazarlığı: *Türkiye Uygulaması, Akademik Hassasiyetler, Yıl/Year:1, ISSN: 2148-5933,s.26-49*
- ❖ Okur-Berberoglu, E. (2013). Medya Okur-Yazarlığı ve Mesajların Anlamlandırma Süreci, Media Literacy and The process of Message Interpretation. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi,cilt: 10,Sayı:2, s. 13-21*
- ❖ Önal, H. İ. (2007). Medya okuryazarlığı: Kütüphanelerde yeni çalışma alanı. *Türk Kütüphaneciliği, Cilt: 21, Sayı: 3, s. 335-359.*
- ❖ Özbay, M., & Özdemir, O. (2014). Türkçe öğretim programı için bir öneri: Dijital okuryazarlığa yönelik amaç ve kazanımlar/A suggestion for Turkish Teaching Curriculum: *Digital literacy objectives and standards. Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları, Cilt:2, Sayı:(2), s.31-40*
- ❖ Özel, S. (2011). Yakınsama: Yeni Medyanın İtici Gücü. *Erciyes İletişim Dergisi, Cilt: 2, Sayı:(2),s.54-66*
- ❖ Özönur Çöloğlu, D. ve Özalpman, D. (2009). Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Projesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Marmara İletişim Dergisi, Temmuz 2009, Sayı 15, s. 195-212.*
- ❖ Özsoy, A. (2010). Türkiye’de Kentli Çekirdek Ailelerin Medya Okuryazarı Olabilirliği Üzerine Bir Alan Araştırması. *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, sayı:(3),s. 47-58.*

- ❖ Polat, H., & Ünişen, A. (2016). An analysis of teacher news in Turkish printed media within the context of teachers' image. *Cogent Education*, 3(1), 1179614.
- ❖ Receptoğlu, E. (2015)The Importance of Media Literacy Education in The Process of Teacher Training in Higher Education, *Cilt:40, sayı:1*
- ❖ Receptoğlu,E. Ve Receptoğlu, S.(2016) A Research on Prospective Teachers' Media Literacy Competencies in Higher Education Institutions, *The Online Journal of Quality in Higher Education* , Volume 3, Issue 2,s.14-32
- ❖ Sarsar, F., & Engin, G. (2015). Sınıf Öğretmeni adaylarının medya okur-yazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi, Cilt:16,Sayı: (1), s.165-176.*
- ❖ Solmaz, B. ve Yılmaz, R. A. (2012). Medya okuryazarlığı araştırması ve Selçuk Üniversitesinde bir uygulama. *Selçuk İletişim,Cilt:7, sayı:3, s:55-61*
- ❖ Som, S. ve Kurt, A. A. (2012). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Medya Okuryazarlık Düzeyleri. *Anadolu Journal of EducationalSciences International, January 2012, 2(1), s.104-119.*
- ❖ Söylemez, Y. S. (2012). Yeni Zelanda'da Medya Okuryazarlığı Uygulama ve Deneyimleri. *Avrasya İncelemeleri Dergisi. Cilt 1, Sayı 2, s. 311-341.*
- ❖ Söylemez, Y. S. (2014). Malezya'da Medya Tüketimi ve Medya Okuryazarlığı Uygulamaları. *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Cilt 3, Sayı 3, s. 98-118.*
- ❖ Spanhel, D. (2010). Medya Pedagojisi Öğretmen Eğitiminde (Çev. Emine Uçar İlboğa). *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı 38, s. 65-74.*
- ❖ Şahin, Ç. ve Sait Tüzel (2011). Medya Dünyasının Gerçek Dünyayı Yansıtma Düzeyinin Öğretmen Adaylarının Görüşleri Doğrultusunda Belirlenmesi. *Education and Science 36 (159): 126-139.*
- ❖ Şentürk, M. & Turğut, M. (2011). Televizyon Programları, Reklamlar ve Çocuklar. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, Cilt:7, sayı: 27, s.63-88.*
- ❖ Şişman, B. Ve Yurttaş, Ö. (2014), An Empirical Study on Media Literacy From the View point of Media, *Procedia - Social and Behavioral Sciences -174, s.798 – 804.*
- ❖ Tanrıverdi, B. & Apak, Ö. (2010). Türkiye, Finlandiya ve İrlanda İlköğretim Programlarının Medya Okur-Yazarlığı Eğitimi

- Açısından Karşılaştırılması. *Educational Sciences: Theory & Practice, Cilt: 10, sayı:(2), s.1153-1213.*
- ❖ Taylan, A., Yılmaz, A., & Terkan, N. (2008). Medya Tüketicisinden Medya Okuyazarına: *Duygusal Zekâ ve Eleştirel Okuma bakımından RTÜK Projeleri, s:18.*
 - ❖ Türkoğlu, N. (2006). Şeytan'ın Akordeonu ve Sazı: Medyada Bolluklar ve Boşluklar. *Küresel İletişim Dergisi, Sayı 1.*
 - ❖ Tüzel, S. (2012a) Medya Okuryazarlığı Eğitiminin Türkçe Dersleriyle İlişkilendirilmesi. *MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 9. Cilt 18. Sayı: 81- 96.*
 - ❖ Tüzel, S. (2013a) Çok Katmanlı Okuryazarlık Öğretimine İlişkin Türkçe Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, 9 (2): 48-55.*
 - ❖ Tüzel, S. (2013b). İngiltere, Kanada, ABD ve Avustralya Ana Dili Öğretim Programlarının Medya Okuryazarlığı Bağlamında İncelenmesi ve Türkçe Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, DOI:10.12738/estp.2013.4.1825 (SSCI)*
 - ❖ Tüzel, S. ve Tok, M. (2013). Öğretmen adaylarının dijital yazma deneyimlerinin incelenmesi. *Journal of History School, 6(XV): 577-596*
 - ❖ Özek, M. B. (2016). Ebeveynlerin Medya Okuryazarlık Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1): 805-819*
 - ❖ Özçınar, H., & Tanyeri, T. (2016). The Relationship Between Undergraduates' View on Internet Censorship, And Their Media Literacy Level. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(26).*
 - ❖ Uğurlu, N. B. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları ile Yürütülen “Seçim” Odaklı Bir Medya Okuryazarlığı Uygulaması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(2).*
 - ❖ Uğurlu, N. B. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Siyasi Kararlarında Medyanın Etkililiği. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:12, sayı:24 , s. 99-116*
 - ❖ Uzun, R. (2014). Çocukların Medyadan ve Medyada Korunması: Çocuklara Yönelik Etik Davranış Kurallarının İncelenmesi. *Akdeniz İletişim Fakültesi Dergisi, sayı:22, s. 152.*
 - ❖ Ulaş, A. H., Epçaçan, C., & Koçak, B. (2012). The Concept of “Media Literacy” and an Evaluation on The Necessity of Media Literacy Education in Creating Awareness Towards Turkish Language. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, Sayı: 31, s.376-382.*

- ❖ Ulucak, E. M. (2007). Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Eğitimi. *Harp Akademileri Dergisi, Yıl 7, Sayı 21, s. 35-46.*
- ❖ Ünlü, İ. (2010). Televizyonun İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Meslek Seçimiyle İlgili Algılarına Etkisi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:12, sayı:(2),s. 55-74.*
- ❖ Ünlü, M. (2016), Ortaokul Ders Programlarının; Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerilerinin Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:5 Özel Sayı Makale No: 41 ISSN: 2146-9199,s.373-380*
- ❖ Vural, İ. (2008). Televizyon Haberlerini Okumak: Çocuk İzleyicilere Göre Televizyon Haberlerinden Yansıyan Türkiye. *Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi, Cilt: 9, sayı:(9), s.69-100*
- ❖ Yağbasan, M. ve Kurtbaş, İ. (2015) Televizyondaki Şiddet ve Tüketim Paradigmalarının Çocukluk Bağlamında Değerlendirilmesine Yönelik Ampirik Bir Araştırma, *Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 2, ss. 15-31*
- ❖ Yapıcı, İ. Ü., & Hevedanlı, M. (2012). International Educational Technology Conference IETC2012. Pre-service Biology Teachers’ attitudes towards ICT using in biology teaching, *Procedia Social and Behavioral Sciences, sayı: 64, s.633-638.*
- ❖ Yaylacı, A. F. Beldağ, A., Gök, E., & İpek, C. (2015). Medyanın Beş İlkesinin Uygulanması: Sınıfta Hayvan Çiftliğini İzlemek. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:1,sayı: (34), s.169-193.*
- ❖ Yılmaz, K. & Ersoyol, Y. Ö. H. Medyanın değişen çocukluğa etkisi konusunda veli, öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri, *International Journal of Social Science , Volume :6 Issue :4, s. 759-777*
- ❖ Yılmaz, M. (2010). Medya Okuryazarlığı Öğrenciyi Bilinçlendiriyor, *Semerkand Dergisi, Sayı: 60.*
- ❖ Yılmaz, Ö. ve Özkan, B. (2013). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Ve Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Electronic Journal of Vocational Colleges-May/Mayıs 2013, s.178-183.*
- ❖ Yördem, A. ve Yılmaz, C. (2013) Pre-Service ELT Teachers’ Perceptions of Media Literacy in Turkey, *European Journal of Educational Technology, Volume: 1, Issue: 1, s. 25-42.*

Medya Okuryazarlığı Eğitimi Kaynakçasında Yer Alan Bildiri Türündeki Çalışmalar:

- ❖ Akdağ, M. ve Cıngı, M. (2012). İnternet ve Sosyal Medyanın Çocukların Oyun Alışkanlıklarına Etkisi, II. Uluslar arası İletişim Sempozyumu ,*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları:157, s.681.*
- ❖ Aktaş, C. (2008). İlköğretim Okullarında Medya Okuryazarlığı Öğretimi. 4. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi & 4. Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali ve Kongresi “Risk Altındaki Çocuklar” içinde (Cilt 1, 217-226). *İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.*
- ❖ Akyüz,E.(2013g). Çocuğun Bilgi Edinme ve Zararlı Yayınlar Karşı Korunma Hakkı, , H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, s.115*
- ❖ Alaca, I. V.(2013) 0-5 Yaş Çocuk ve Ailelerine Yönelik Devlet Destekli Dil Gelişimi Stratejileri, Medya ve Okuma Kültürü Projeleri, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, s.335.*
- ❖ Alayoğlu, S. (2006) Gazetecinin Medya Okuryazarı Olabilirliği, , I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını ,s.195*
- ❖ Albayrak, A. (2013) Çocuğa Saygılı Medya Anlayışı I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, *cilt 1,s. 199.*
- ❖ Algan, E. (2006). Medya okuryazarlığı alanında teorik ve pratik yaklaşımlar, Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, s.38.*
- ❖ Altun, A. (2002). ‘E-Okuryazarlık’, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, *Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 23-25 Mayıs 2002.*
- ❖ Altun, A. (2009c). 21. Yüzyıl Vatandaşlığı İçin Gerekli Bir Beceri Olarak Medya Okuryazarlığı: UNESCO, AB ve Türkiye Örnekleri. I. Uluslararası Avrupa Birliği, *Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu, Uşak.*
- ❖ Altun, A. (2012b). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Medyadaki Tarih Yapımlarına İlişkin Görüşleri, *2. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu, Karadeniz Teknik Üniversitesi, 14-16 Haziran 2012, Trabzon.*
- ❖ Altun, A. (2013a). Sosyal Katılım Platformu Olarak “Sosyal Bilgiler Öğretmenleri Web Siteleri”, Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu II (USBES II), 26-28 Nisan 2013 Aksaray.
- ❖ Altun, A. (2013c). “Okul Öncesi, İlkokul Ve Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşleri: Medya Okuryazarlığı Derslerle Nasıl İlişkilendirilebilir?” H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. Türkiye

- Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yay. 104, s. 59-82.*
- ❖ Altun, A. (2014b). Yeni Medya Okuryazarlığı Programı Neler Getirdi? Uluslar Arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu III (USBES III), 28-30 Nisan 2014 *Ankara: Gazi Üniversitesi*
 - ❖ Altun, A. ve Çakmak, E. (2012). Medya Okuryazarlığı ve Öğretmen Eğitimi: Medya Okuryazarlığı Dersini Kim Öğretmeli? 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. *Marmara Üniversitesi, 12-14 Eylül 2012, İstanbul.*
 - ❖ Altun, A.(2006) Medya Okuryazarlığı Eğitimi: Önemi Ve İhtiyaçları, I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını ,s.213*
 - ❖ Anderson, D. (2013)Çocuklar ve medya: bilişsel gelişim ve eğitim(çev . Pınar Şengözer Şiraz) I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı,Cilt:2, s. 77
 - ❖ Arklan,Ü. Ve Akdağ, M.(2012) Dijital yaşamda Ağ Kuşağının bir Sosyalleşme Aracı Olarak Sosyal Medya,II. Uluslararası İletişim Sempozyumu ,*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları:157, s.701.*
 - ❖ Arslan, Y. M.(2015) Kadınların Yeni Medya Okuryazarlığına İlişkin Bir Araştırma, Yeni Medya Çalışmaları II. *Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı, s.42.*
 - ❖ Asrak Hasdemir, T. (2013). Ortaokulda Eğitim Gören Çocukların Geleneksel ve Yeni Medya İle Olan İlişkileri ve İlişkilerinin Doğasının Karşılaştırılması Projesi - MEDYAK. II. Uluslararası *Çocuk ve Medya Kongresi, 2013, İzmir.*
 - ❖ Avcı, A. (2013), Çocuğun İfade Özgürlüğü, Katılım Hakkı ve Medya Hukuki Boyut, H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, (s.141)*
 - ❖ AYBEK, B.(2016) The Relationship Between Prospective Teachers' Media and Television Literacy and Their Critical Thinking Dispositions, *Eurasian Journal of Educational Research, Issue 63,s. 261-278*
 - ❖ Aydemir, A.T. (2015) Yeni Medya Okuryazarlığında Güncel Durum: Demokratik Kapasite Gelişimi Olanacağı Üzerine Bir Değerlendirme, Yeni Medya Çalışmaları II. *Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı,s.441*
 - ❖ Balaban Sarı, J.; Ünal F. ve Küçük M. (2008). İlköğretim Medya Okuryazarlığı Dersinin Amaçlarının ve Etkinliklerinin Değerlendirilmesi, *8th International Educational Technology Conference, Eskişehir. s.555-559.*

- ❖ Binark, M. (2005). Medya Okuryazarlığı Eğitiminde Temel Kavramlar ve Uygulama Örnekleri: G.Ü. İletişim Fakültesi Radyo-TV ve Sinema Bölümü 1. ve 2. Sınıf Öğrencilerinin Medya Metinlerini Okuma Edimleri. *I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı, Mayıs, İstanbul.*
- ❖ Binark, M. (2013). Yeni Medya Okuryazarlığı: Bileşenler ve Paydaşlar. I. Çocuk ve Bilgi Güvenliği Kongresi, 7-9 Kasım 2013, Ankara; Çocuk ve Bilgi Güvenliği Derneği ve *Ankara Üniversitesi Dergisi, 187, s. 251-268.*
- ❖ Bozdağ, Ç. (2015). Çevrimiçi Uluslararası Okul Projeleri ve Medya Okuryazarlığı, Yeni Medya Çalışmaları II. *Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı, s.611.*
- ❖ Büyükcoşkun, S. (2008). Ekran ile Monitör Arasında Çocuklar. V. Aile Şurası “Aile Destek Hizmetleri. Bildirileri (Ed. Kalaycı vd.). *Ankara: ASAGEM Yayınları 137, s. 237-247.*
- ❖ Cemil, O. (2013) Çocuk Medyalarında dinin sunuluşu, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı,s. 255.*
- ❖ Cheviron, N. T.(2006). Medya okur-Yazarlığı: Erişim sorunu, Seyirselleşme ve Sansasyonelleşme, I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildiriler Kitabı, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, s. 116.*
- ❖ Çakır, H., & Şimşek, E. (2012) Medya Okuryazarlığı Hareketinin Türkiye’deki Evrimi., II. *Uluslararası İletişim Sempozyumu, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları:157, s.462.*
- ❖ Çakmak, E. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programında Medya Okuryazarlığı Eğitimi. II. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Eğitim Programları ve Öğretim Derneği (EPODER), 27-29 Eylül 2012, Bolu.*
- ❖ Çakmak, E. (2013). Öğretim Programlarında Bir Katılım Biçimi Olarak Medya Yazarlığı. H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 104, s. 41-58.*
- ❖ Çakmak, E. ve Altun, A. (2012). UNESCO ve AB’nin Medya Okuryazarlığı Yaklaşımlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. *Marmara Üniversitesi, 12-14 Eylül 2012, İstanbul.*
- ❖ Çelen, N. (2013)Elektronik Medya’daki (filmler, diziler, video oyunları) İmgelerin Çocukların Heyecanları Üzerindeki etkileri. *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, s.311.*
- ❖ Çepni, O., Palaz, T. ve Ablak, S. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Medya ve Televizyon Okuryazarlık

- Düzelelerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Belirlenmesi. Uluslar Arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu III (USBES III), 28-30 Nisan 2014 Ankara: Gazi Üniversitesi.
- ❖ Çetintaş, H.B.(2015) Sayısal Uçurumun Aşılmasında Yeni Medya Okuryazarlığı, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı*,s.624
 - ❖ Çınarlı, İ., & Yılmaz, E. (2006). Sağlık Bilincinin Oluşturulmasında Medya Okuryazarlığı'nın Önemi. Medya Okuryazarlığı, , I. *Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildiriler Kitabı, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını* , s. 160
 - ❖ Çoban, S. (2011). Medya Okuryazarlığı Mümkün Mü? XVI. Türkiye'de İnternet Konferansı, 30 Kasım-2 Aralık 2011, Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi, Konak, İzmir.
 - ❖ Doğan, A, & Göker, g. (2012). Tematik Televizyon ve Çocuk: İlköğretim Öğrencilerinin Televizyon İzleme Alışkanlıkları. *National Education, Yıl:41, sayı: 194,s. 5.*
 - ❖ Engin, H. B. (2013). Çocuk ve reklam: çocuklar olması gerekenden erken büyüyor, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, s. 217.*
 - ❖ Ergülşen, G. ,Narin,A. ,Baytekin,P.(2015) Farklı Kuşakların Yeni Medya Okuryazarlık Düzeylerine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı, s.26.*
 - ❖ Erkilic, T. A. (2008). Medya ve Eğitim İlişkisi Üzerine (Eskişehir'de Yerel Basın Üzerine Yapılan Araştırmadan Bir Kesit), *7. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu 2-4 Mayıs 2008. Bildiriler. 913-917.*
 - ❖ Ersöz, S. & Meral, P. S. (2006). İnternet Okuryazarlığı ve Dijital Uçurum.Medya okuryazarlığı, *I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildiriler Kitabı, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, s.145.*
 - ❖ Fedorov, A. (2013). Çocuklar için Medya okuryazarlığı: medya Metinlerindeki Karakterleri Sınıfta Çözümlemek (çev.Merve Kurt). *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı,Cilt:2, s.139.*
 - ❖ Fromm, M. ve Mihalıdıs, P. (2013). Kürasyonun Derinleştirilmesi: Medya Okuryazarlığı Eğitiminde Dijital Yetkinlikler Geliştirilmesi(çev. Pınar Şengözer Şiraz), *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı,Cilt:2,s.199*

- ❖ Göker, G. (2015). Yeni Medya Okuryazarlığının Yeni Toplumsal Hareketler İçin Sağladığı Olanaklar ve Sınırlılıkları, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı*, s.442
- ❖ Gregory, E. M.(2013). Çocukların Medya Kullanımı: Pozitif Psikoloji Yaklaşımı(çev.Ayşe Aksakal). *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*, Cilt:2, 91.
- ❖ Güler, D. A. (2013). Soyutun Somutlaştırılması: Çizgi Filmlerin Kültürel işlevleri. *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*, s.207.
- ❖ Günalp,S. (2006). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Resmi Yayın Kurumu Brt’de Yayınlanan Çocuk Programlarının Yurttaşlık Eğitimine Katkısı, Eğitim- Medya İlişkisi, *I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri*, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını* ,s.72
- ❖ Güneş, A. (2013). Medya Pedagojisi. H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1)*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 104, s. 83-98.
- ❖ Gürcan, H. İ. (2011). İnternette Medya Okuryazarlığı Yaklaşımı. *XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı*, 30 Kasım-2 Aralık 2011, *Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi*.
- ❖ Hasdemir, T. (2015). Yeni Medya Okuryazarlığı ve Türkiye: MOY 2014 Hakkında Bir Değerlendirme, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı*, s. 80
- ❖ Hepkon,Z. ve Aydın,O. (2006). Medya Okuryazarlığına Politik Bir Bakış: Medya Okuryazarlığı Hareketi, *Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri*, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını*, s.45
- ❖ İnal, K. (2011). Çocuklar Niçin Medya Okuryazarı Olmalı? (içinde) Ed. Mustafa Ruhi Şirin, *Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları: 88, s. 417-426.
- ❖ İnal, K. (2012). Çocuklar İçin Medya Okuryazarlığı İhtiyacı. *Uluslararası Katılımlı Çocuk İhtiyaçları Sempozyumu. 18-19 Mayıs 2012, Ankara*. URL: [http:// kasumer. kku.edu.tr /anasayfa/ dokumanlar/ Uluslararası_Katılımlı_Cocuk_Ihtiyaçları_Sempozyumu_Bildiri_Kitabı.pdf#page=22](http://kasumer.kku.edu.tr/anasayfa/dokumanlar/Uluslararası_Katılımlı_Cocuk_Ihtiyaçları_Sempozyumu_Bildiri_Kitabı.pdf#page=22)
- ❖ İnan, T. ve Bayındır, N. (2009). Medya Okur-Yazarlığı Dersinin Gerekliliğine Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 38*

- ❖ İnceoğlu, Y. (2006). Medyayı doğru okumak. I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi Yayını*, s.4
- ❖ Kejanlıoğlu, B. (2006). Türkiye’de medyanın dönüşümü ve medya okuryazarlığı zemini, , I. *Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildiriler Kitabı*, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi Yayını* , s. 171
- ❖ Kılınç, B. & Kılınç, E. P. (2014). Yeni Medya Ortamında Çocuk Birey: Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya Pedagojisinin Önemi, *Akdeniz İletişim Fakóltesi Dergisi* , sayı: 22,s.9
- ❖ Kurt, A. A. ve Kürüm, D. (2008). Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Arasındaki İlişkiye Kavramsal Bir Bakış. Yayınlanmamış Bildiri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Uluslar arası Eğitim Teknolojileri. URL: <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008.html>.
- ❖ Kutođlu, Ü. (2006). Medya Okuryazarlığı ve Çocuk Eğitimi, I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi Yayını*, s.62
- ❖ Küçükseraç, B. (2015). Yeni Medya Okuryazarlığı Bağlamında Muhafazakar ve Modern Yaşam Tarzı Blogları Üzerine Bir İnceleme, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı*,s.547
- ❖ Lauricella, A. R. (2013). Çocukların Medya Katılımı(çev.Ayşe Aksakal). I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*,Cilt:2,s. 117.
- ❖ Lemish, D.(2013). Çocuk Medyasında Cinsiyet Temsilleri (çev. Pınar Şengözer Şiraz), I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*,Cilt:2, s.35
- ❖ M. Hoover,S.(2013). Dijital Çağda Çocuk Medyası (ve Din): Zorluklar ve Koşullar,(çev. Pınar Şengözer Şiraz), I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı*,Cilt:2,s.215
- ❖ Merey, Z. Ve Kuş,Z. Ve Karatekin, K.(2013). Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Çocukların Bilgi Edinme ve Zararlı Yayınlardan Korunma Hakkına Yer Verilmesi Açısından Değerlendirilmesi, H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı* (Cilt 1). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları*, s.99
- ❖ Merey, Z. (2013), Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Açısından Çocukların Katılım Hakkı: Medya Ortamına Katılımı, H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı* (Cilt 1). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları*,s.133

- ❖ Nacarođlu, D. (). Etkin Bir Medya Okuryazarlığı için yerel olanak ya da olanaksızlıklar. Medya Eğitimi: I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi Yayını* , s.81
- ❖ Okur-Berberođlu, E. (2015). Çocuklar-Ergenler, Medya Bağımlılığı ve Sınıf dışı Eğitim. Journal of Hasan Ali Yücel Faculty of Education/*Hasan Ali Yücel Eğitim Fakóltesi Dergisi (HAYEF)*, Cilt:12, sayı: (2),s.45-58
- ❖ Orhon, E. N. (2011). Çocuklar İçin Eleştirel Medya Okuryazarlığı. (içinde) Ed. Mustafa Ruhi Şirin, *Çocuk Hakları ve Medya El Kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları: 88, s. 379-394.*
- ❖ Özad, B. (2006). Medya Okuryazarlığı ve Yetişkinlerin Öđrenmesi, Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, *Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi Yayını, s.55*
- ❖ Özarlan, Z. (2015). Eleştirel Yeni Medya Okuryazarlığının Geliőtirilememesinde Geleneksel Medyanın Rolü 2013 Yılı Boyunca Hürriyet, Radikal ve Zaman Gazetelerinde Sosyal Medyanın –Gezi hareketi ile beraber- Değişen Sunumu ve bu sunumun gündelik Hayattaki Karőtılıđı, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı,s.428*
- ❖ Özçetin, B. (2015) Yeni Medya Okuryazarlığı ve Katılımcı Yurttaőtık: Sorunlar, Paradigmalar, Uygulamalar, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı, s.2*
- ❖ Özdemir, Y.D.(2015) Eleştirel Medya Okuryazarlığı ve Akıllı Telefonlar, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı,s.251*
- ❖ Özeren, A. (2007). Medya Okuryazarlığı ve Yaygın Müzik Eğitimi Bağlamlarında; “Gürültü Toplumı”ndan “Müzik Toplumı”na Uzanan Uzun İnce Yol, 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, *Gazi Üniversitesi, 19-21 Kasım 2007, Ankara, Bildiri Kitabı, s. 235-249.*
- ❖ Özkardeő, O. G. (2013). Farklı Gelişen Çocuklarla İlgili Olarak Ülkemizde Yayınlanmış Kitapların İncelenmesi, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, cilt 1,s. 173.*
- ❖ Pekman, C. (2006). Avrupa Birliği’nde Medya Okuryazarlığı. I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı (23-25 Mayıs 2005) *Bildiri Kitabı. İstanbul: Marmara Üniversitesi İletişim Fakóltesi.*
- ❖ Pembecioğlu, N.(2013) Gelecek Kurguları ve Medya Algıları, I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı,s. 397

- ❖ Piotrowski, J. Ve Vossen, H., Valkenburg, M. (2013). Medya ve Çocuk Gelişimi(Çev: Ayşe Aksakal) I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, Cilt:2, s.49*
- ❖ Potter, J.(2013) çocukları medya şiddetinden kaynaklanan potansiyel zararlardan korumak için medya okuryazarlığı müdahaleleri tasarlamakta kullanılacak kuramsal temele dayanan ilkeler(çev. Merve Kurt) I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, Cilt:2,s.157*
- ❖ Sayımer,İ. Ve Şen, F. N.(2015) Okulda Siber Zorbalığın Önlenmesinde Yeni Medya Okuryazarlığı Eğitiminin Önemi: Medya Okuryazarlığı Müfredatı İçin Öneriler, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı,s.634*
- ❖ Sezgin, A. ve Gül, A. (2010). İnternet Vasıtasıyla Medya Yazarı Olabilmek: Türkiye'deki Weblog Yazarları Üzerine Bir Araştırma. XV. *Türkiye'de İnternet Konferansı, 2-4 Aralık 2010, İstanbul Teknik Üniversitesi, Ayazağa, İstanbul*
- ❖ Sınay, N. (2015) Yeni Medya Okuryazarlığı ve Toplumsal Dönüşüm, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı,s. 179*
- ❖ Şahin, T. (2012). İlköğretim 6. 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Medya Ürünlerini Algılama Süreçlerinde Medya Okuryazarlığı Dersinin Önemi. <http://iletisim.ieu.edu.tr/karine/?p=285> adresinden 19.11.2013 tarihinde elde edilmiştir.
- ❖ Şimşek, S. (2013). Duygusal Zekâ Bağlamında Medyada Yayınlanan Reklamların Çocuklar Üzerinde Oluşturabileceği Davranış Biçimleri, *I.Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, s.235.*
- ❖ Tellan, D. (2008). Halk Eğitimi Örneği Olarak Medya Okuryazarlığı. Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen Konferans Sunumunun Tam Metni. 11.01.2008, <http://deryatellan.blogcu.com/medya-okuryazarligi.html>.
- ❖ Topuz, H. (2006). Medya eğitimi: Medya çözümlemesi. Medya Eğitimi: Medya Çözümlemesi, *I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, s. 1*
- ❖ Treske, G. (2006). Medya Okuryazarlığı: Neden Gerekli. *Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildirileri, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, s.8*
- ❖ Trocholepczy, B.(2013) Dijital Medya ve Din Eğitimi: Ayrı Dünyalar, (Çev. Ayşe Aksakal) I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı, Cilt:2,s.267*

- ❖ Tufan, E. (2007). Medya Okuryazarlığı Dersinin Okullardaki Şiddet Üzerine Etkileri. 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu: “Sanat Eğitimi ve Şiddet”, *Gazi Üniversitesi, 19-21 Kasım 2007, Bildiri Kitabı, Ankara, s. 33-42.*
- ❖ TÜİK (2013). Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı ve Medya. H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 104, s. 433-444.*
- ❖ Türkoğlu, N. (2006). Okuryazarlıktan medya okuryazarlığına: Şifrelerin ortaklığını aramak, *I. Uluslararası Medya Okuryazarlığı Konferansı Bildiriler Kitabı, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını , s. 166*
- ❖ Türkoğlu, N. (2006). Şeytan'ın Akordeonu ve Sazı: Medyada Bolluklar ve Boşluklar. *Küresel İletişim Dergisi, Sayı:1,s. 1-8.*
- ❖
- ❖ Tüzel, S. (2012b). Okul Öncesi Müfredatlarında Medya Okuryazarlığı İzler: Kanada Örneği”. *TRT Okul Öncesi Çocuk ve Medya Uygulamaları Kongresi 17-18 Nisan 2012 Konya/Turkey.*
- ❖ Tüzel, S. (2012c) Türkçe Ders Programında Yeni Bir Öğrenme Alanı: Medya Okuryazarlığı? *X. Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı. 5-6 Temmuz 2012 Mersin Üniversitesi: Mersin.*
- ❖ Tüzel, S. (2012e). TheFootsteps of Media Literacy Training in Mother Language Training Standards in AustraliaandCanada (Ontario). Eighth International Congress of QualitativeInquiry. University of Illinois at Urbana-Champaign (16-19 May 2012) / USA.
- ❖ Tüzel, S. (2013c) Sosyal Medyada Hikâyeyi Görsel Dilde Anlatmak: Bir Eylem Araştırması. *XI. Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı. 4-6 Temmuz 2013 Niğde Üniversitesi: Niğde*
- ❖ Tüzel, S. (2013d) Media literacymovement in Turkey. 13th Global Fusion Conference 2013. *Southern Illinois University, Carbondale, (5-6 October 2013), USA.*
- ❖ Tüzel, S. (2013e). “Okul İle Öğrenci Yaşamı Arasındaki Duvarları Yıkma: Popüler Medyayı Sınıfa Taşıma”. H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, *I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 1). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 104, s. 13-40.*
- ❖ Yanardağoğlu, E. (2015) Yeni Medya Okuryazarlığı, Yurttaşlık ve İfade Özgürlüğü, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı, s.3*
- ❖ Yazıcı, A. F. Beldağ, A. Gök, E. ve İpek, C. (2014). Medyanın Beş Temel İlkesinin Uygulanması: Sınıfta Hayvan Çiftliği

Filmini İzlemek. *Uluslar Arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu III (USBES III)*, 28-30 Nisan 2014 Ankara: Gazi Üniversitesi.

- ❖ Yıldırım, A. (2015) Yeni Medyanın Okur-Yazar Kitleleri Olarak Blog Yazarları ve Blog Yayıncılığı Üzerine Bir İnceleme, *Yeni Medya Çalışmaları II. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı*, s.513
- ❖ Yurdoğdu, B. (2008). Dijital Toplumun Öngördüğü Bilgi Uzmanlığı, [URL:http://kaynak.unak.org.tr/bildiri/unak03/u03-5.pdf](http://kaynak.unak.org.tr/bildiri/unak03/u03-5.pdf).

Medya Okuryazarlığı Eğitimi Kaynakçasında Yer Alan Yüksek Lisans Tezi Türündeki Çalışmalar:

- ❖ Aktı, S. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Apak, Ö. (2008). *Türkiye, Finlandiya ve İrlanda İlköğretim Programlarının Medya Okuryazarlığı Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Ardıç, E. (2016). *Medya okuryazarlığı ile ilgili lisansüstü çalışmaların karşılaştırmalı incelemesi: Türkiye, ABD ve Kanada örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Aslan, H. (2009). *Medya Okuryazarlığının Görsel Kültür ve Sanat Eğitimi Ekseninde Çözümlemesi*". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz, Samsun: Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Aşkın, P. (2015). *Öğretmen görüşlerine göre yeni medya okuryazarlığı programı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Bacaksız, T. (2010). *Medya okuryazarlığı dersinde gazete ve dergi kullanımı (İzmir'de medya okuryazarlığı dersinin öğrencilerin gazete ve dergi okuma alışkanlıklarına olan etkisi)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Bakan, U. (2011). *İlköğretim medya okuryazarlığı dersinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

- ❖ Bahadır, F. (2013). *Bilgisayara Giriş Dersinin ekran okuma ve basılı materyale göre sunulmasının öğrenci başarısı ve kalıcılığa etkisi* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ:Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Barut, E.(2015). *Yeni medya okuryazarlığı, iletişim becerileri ve demokratik eğilim: Bir yapısal eşitlik modellemesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- ❖ Baş, G. (2015). *Eleştirel sosyal medya okuryazarlığı bağlamında yeni medyada imaj, görüntü ve beden sunumu* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Bütün, E. (2010), *Medya Okuryazarlığı Dersine İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri (Samsun İli Örneği)*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Çelik, T. (2011).*Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çok kültürlü bakış açısı geliştirmelerinde medya okuryazarlığı dersinin rolüne ilişkin bir çalışma*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Çetinkaya, S. (2008). *Bilinçli Medya Kullanıcıları Yaratma Sürecinde Medya Okuryazarlığının Önemi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Çinelioğlu, G. (2013). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlığı Dersine Yönelik Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Göysarı, M. (2016). *Türkiye'de medya okuryazarlığında, eleştirel yaklaşıma olan geçiş ve müfredata yapılan yeni medya güncellemeleri odaklı, karşılatırmalı bir bakış*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İstanbul: Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Güner, F. (2011). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin televizyon dizilerindeki mesajları algılamalarında medya okuryazarlığının etkisi*. Çanakkale: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ İnan, T. (2010). “*Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri ve Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri*”. *Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.

- ❖ İslamoğlu, G. (2015). Medya okuryazarlığı geliştiriminde yeni medya platformlarının kullanımı ve bir örnek inceleme: Media Smart Web siteleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Kartal, O. Y. (2007). Ortaöğretim 10. sınıf ğrencilerinin televizyon dizilerindeki mesajları algılamalarında medya okuryazarlığının etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- ❖ Keleş, S. (2009), “*İlköğretim Medya Okuryazarlığı Dersi ğretim Programına İlişkin ğretmen Görüşleri*”. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- ❖ Koçak, B. (2011). *İlköğretim yedinci ve sekizinci sınıf ğrencilerinin medya okuryazarlığı dersine ilişkin algıları (Erzurum İli rneği)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Oflaz, T. (2016). Medya okuryazarlığı dersi kapsamında öğrencilerin, medyaya bakış aıllarının değerlendirilmesi: Denizli il rneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu niversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Oktay, H. T. (2013). *Demokrasi kültürünü geliştirme aracı olarak medya okuryazarlığı: Türkiye uygulaması*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Okuroğlu, M.S. (2016). Eleştirel medya okuryazarlığı kuramı: Eskişehir okulları ölçeğinde bir alan araştırma Yayınlanmamış doktora tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Oskay Yurttaş, G. (2013). *İnternet kullanım alışkanlıkları açısından ilköğretim 5.-6.-7.-8. sınıf ğrencilerinin durumu - internet kullanımı ile ilgili ailelerin değerlendirmeleri*. Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ zalpman, D. (2008). *Farklı Medya Okuryazarlığı Kavramlarının Teorik Temelleri*. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ zdemir, K. (2015). Türkiye'de medya okuryazarlığı ve ğretim materyalleri 2014 yılı medya okuryazarlığı materyalinin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

- ❖ Öçal, F.(2017). İlkokul öğretmenleri ve velilerin kendileri ile velilerin çocuklarına ilişkin dijital okuryazarlık yeterlilik algıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Sadriu, S. (2009). *Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Alan İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Ders Sonu Çıktılarına Yönelik Bir "Pilot Araştırma"*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Sayın, H. (2015). Medya okuryazarlığı becerilerinin ortaokul Türkçe programı içerisindeki yeri ve öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerinin değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Semiz, L. (2013). *Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Yeterlikleri ve Medya Okuryazarlığı Dersini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Sevim, F. (2013). *Medya Okuryazarlığı, Toplumsal Cinsiyet ve Kadının Medyada Temsili*. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Sayın, H. (2015). Medya okuryazarlığı becerilerinin ortaokul Türkçe programı içerisindeki yeri ve öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerinin değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Solmaz, T. (2015). Yeni iletişim teknolojileri bağlamında medya okuryazarlığı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Şahin, M. (2012). *Medya Okuryazarlığı Dersi Alan ve Almayan İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Medya Tüketim Alışkanlıkları Farklılaşması*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Şeylan, S. (2008). *"Medya Okuryazarlığı Ders Uygulamalarında Dünya Üzerinde Görülen Aksaklıklar"*, İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- ❖ Tatar, İ. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı ile çevrimiçi bilgi arama stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü

- ❖ Tuncer, A. (2013). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Medya Okuryazarlık Düzeyleri*: İzmir örnekleme. İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Yıldırım Ankaralıgil, S. (2009). *İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinde Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Yıldız, V. A. (2013). *Bir Sosyal Öğrenme Aracı Olarak Medya ve Ahlaki Gelişim Kuramları Açısından Medya Okuryazarlığına Eleştirel Bir Bakış*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ❖ Yılmaz, E. (2013). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Gazete ve Dergi Takip Etme Alışkanlıkları ile Eleştirel ve Medya Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın
- ❖ Yılmaz, N. (2007). *Bilgi Toplumunda Okul ve Medya İlişkisi: Türkiye Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- ❖ Yiğit, Z. (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin Medya ve Televizyon Okuryazarlık Düzeyleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale
- ❖ Yördem, A. (2012). İngilizce eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin medya okuryazarlığı algıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, COMÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Medya Okuryazarlığı Eğitimi Kaynakçasında Yer Alan Doktora Tezi Türündeki Çalışmalar:

- ❖ Altun, A. (2010a). *Medya Okuryazarlığının Sosyal Bilgiler Programlarıyla İlişkilendirilmesi ve Öğretimi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- ❖ Bilici, İ. E. (2011). *Türkiye’de Ortaöğretimde Medya Okuryazarlığı Dersi İçin Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Çakmak, E. (2010). *İngiltere ve Türkiye’deki İlköğretim Medya Okuryazarlığı Eğitimi Program ve Uygulamalarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

- ❖ Çelik, M. (2008). *Egemen İdeolojinin bir Aracı Olarak Medya ve Eleştirel Farkındalığın Gerekliliği: Medya okuryazarlığı*. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Görgülü Aydoğdu, A. (2015). *Eleştirel farkındalık yaratmada yeni medya okuryazarlığı ve yeni medya bilinci üzerine bir inceleme*, Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Karataş, A. (2008). *Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri*. Yayınlanmamış doktora tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Koç, E. (2016). *Türkiye'deki medya okuryazarlığı eğitimi için bir uygulama önerisi*, Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ❖ Sezen, D. (2011). *Katılımcı kültürün oluşumunda yeni medya okuryazarlığı: ABD ve Türkiye örnekleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- ❖ Tan, O. (2015). *Medya okuryazarlığı eğitimi: Öğrenci, öğretmen, aile bağlamında örnek bir araştırma*, Yayınlanmamış doktora tezi, Süleyman Demirelk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- ❖ Tüzel, S. (2012d). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı eğitimi: Bir eylem araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- ❖ Ülker, M. (2012). *Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabının Öğretim Programı ile Tutarlılığının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,.

Medya Okuryazarlığı Eğitimi Kaynakçasında Yer Alan Çeviri Makale Türündeki Çalışmalar:

- ❖ Allen, M. G. ve Lee, R. S. H. (2012). *Medya Eğitimi Bir Gözden Geçirme Zamanı* (Çev. İ. E. Bilici). *Erciyes İletişim*, Ocak 2012, s. 76-82.
- ❖ Federov, A. (2013). “Çocuklar İçin Medya Okuryazarlığı: Medya Metinlerindeki Karakterleri Sınıfta Çözümlemek” (Çev. Merve Kurt). H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 2). *İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 105*, s. 139-156.

- ❖ Hobbs, R. (2004). Medya Okuryazarlığı Hareketinde Yedi Büyük Tartışma (Çev. Melike Türkan Bağlı). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 37, Sayı: 1, Ankara.*
- ❖ Hobbs, R. (2010). Dijital Çağda Medya Okuryazarlığını Yeniden Tanımlamak. (Çev. Filiz Yıldız) *Erciyes İletişim, 1 (3), s. 87-95.*
- ❖ Kellner, D. (2002). Yeni Teknolojiler/Yeni Okur-Yazarlıklar: Yeni Binyılda Eğitimin Yeniden Yapılandırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. 2 (1), May 2002, s. 105-132.*
- ❖ Mihailidis, P. ve Fromm, M. (2013). “Kürasyonun Derinleştirilmesi: Medya Okuryazarlığı Eğitiminde Dijital Yetkinlikler Geliştirilmesi” (Çev. Pınar Şengözer Şiraz). H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 2). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 105, s. 199-214.*
- ❖ Murdochowicz, R. (2011). Medya Eğitimi Devlet Politikası Olduğunda. (Çev. Kihitir, A.) *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi, Sayı 40, s. 25-36.*
- ❖ Potter, W. J. (2013). “Çocukları Medya Şiddetinden Kaynaklanan Potansiyel Zararlardan Korumak İçin Medya Okuryazarlığı Müdahaleleri Tasarlamakta Kullanılacak Kuramsal Temele Dayanan İlkeler” (Çev. Merve Kurt). H. Yavuzer ve M. R. Şirin içinde, I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi Bildiriler Kitabı (Cilt 2). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları 105, s. 157-182.*
- ❖ Spanhel, D. (2010). “Medya Pedagojisi Öğretmen Eğitiminde” (Çev. Emine Uçar İlboğa). *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı 38, s. 65-74.*

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Medya okuryazarlığı konusunda yapılan çalışmaların yıllara dağılımına ilişkin ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Medya okuryazarlığı literatür taramasında 2000-2017 yılları arası yapılmış toplam 308 araştırmanın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaların 5’i 2000-2005 yıllarında; 18’i 2006; 8’i 2007; 22’si 2008; 14’ü 2009; 20’si 2010; 20’si 2011; 30’u 2012; 59’u 2013; 21’i 2014; 41’i 2015; 36’sı 2016; 14’ü ise 2017 yılında yapılmıştır.

Medya okuryazarlığı üzerine en çok araştırmanın sırasıyla 2013, 2015 ve 2016 yıllarında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En az çalışma ise 2000-2005 yıllarında yapılmıştır.

Medya okuryazarlığı üzerine yapılan çalışmaların türlerine göre dağılımı da şu şekildedir;

Medya okuryazarlığı konusunun işlendiği 308 araştırmanın türlerine dağılımı incelendiğinde en çok araştırmanın yapıldığı türlerin

başında “makale”nin (f=137; %44,48) geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Makale türündeki çalışmaları “bildiri” (f=106; %34,41), “yüksek lisans tezi” (f=45; %14,61) ve “doktora tezi” (f=11; % 3,57)’nin takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Medya okuryazarlığı konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri incelendiğinde 295 araştırmayla “betimsel araştırma yöntemleri”nin kullanıldığı çalışmaların ilk sırada geldiği; betimsel araştırmaları 9 araştırmayla “deneysel araştırma yöntemleri” ve 4 araştırmayla “karma desenli araştırmalar”ın takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Medya okuryazarlığı konusu üzerinde en çok kullanılan araştırma yöntemi “betimsel araştırma yöntemi”dir. Bu yöntemi deneysel yöntemlerin kullanıldığı çalışmalar takip etmiştir. Bu bulgular öğrencilerin medya okuryazarlığı yeterliklerini geliştirmeye yönelik strateji ve materyallerin kullanıldığı araştırmaların nicelik olarak oldukça yetersiz olduğunu göstermektedir. Buna karşılık var olan bir durumu betimlemeye yönelik yapılan betimsel çalışmaların nicelik olarak yeterli olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar, deneysel araştırma sayısının artırılarak etkili medya okuryazarlığı eğitiminin verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Yıldırım (2017) yaptığı araştırmada MEB’de medya okuryazarlığı eğitimi veren öğretmenlerin istedik düzeyde medya okuryazarlığı yeterliğine sahip olmadıklarını belirlemiştir. Bu araştırmanın bulguları incelendiğinde de öğrencilerin medya okuryazarlığı yeterliklerini geliştirmeye yönelik deneysel çalışmaların oldukça yetersiz olduğu, yapılan çalışmaların neredeyse tamamının (Akşit ve Dönmez, 2011; Altun, 2012; Ankaralığıl, 2009; Görmez, 2015a; 2015b, 2015c; 2017a;2017b; 2017c; 2014; 2016; Tüzel, 2012...) durum çalışması niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla alanda öğrenci ve öğretmenlerin medya okuryazarlığı becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmaların yapılmasının bir ihtiyaç olduğu söylenebilir. Görmez ve Kardaş (2017)’in yaptığı medya eğitimi yeterliği ölçeği medya okuryazarlığı öğrenimine ihtiyacı olan öğretmenleri belirlemek için hazırlanmıştır. Bu ölçek sayesinde medya okuryazarlığı öğrenimine ihtiyaç duyan öğretmenler belirlenebilir ve bu öğretmenler etkili bir medya eğitimi programına dâhil edilebilir.

Kaynakça

Akşit, F. ve Dönmez, B. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin Medyayı Kullanmaya Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Erciyes İletişim dergisi, Cilt:2 ,Sayı:1*

Altun, A. (2012). Kanada'daki Sosyal Bilgiler Programlarında Medya Okuryazarlığı Eğitimi. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, sayı: 1

Ankaraligil, S.Y. (2009). *İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinde medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Avşar , Z (2014). Medya Okuryazarlığı, *İletişim ve diplomasi dergisi*, T.C. Başbakanlık Basın ve Enformasyon, Sayı: 2,

Görmez, E. (2017a). Medya Okuryazarlığı Dersini Almış Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri Üzerine bir Durum Çalışması. *Journal of Computer and Education Research (ISSN: 2148-2896)*, 5(9).

Görmez, E. (2015a). Medya Okuryazarlığı Dersini Almamış Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri Üzerine Bir Durum Çalışması, *İstanbul Açık ve Uzaktan Eğitim Dergisi (AUZED)*, Cilt: 1, sayı:1, s.67-85.

Görmez, E. (2015b). Veli Görüşlerine Göre Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuma Düzeyleri, , KSBİD, *Hüseyin Hüsnü Tekişik Özel Sayısı (Cilt 1)*, y. 7, s. 139-160.

Görmez ,E. (2015c) Etkili Medya Okuryazarlığı Eğitimi ve Uygulamalarından Örnekler, *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:4 Sayı:1 .

Görmez, E. ve Kardaş, M.N. (2017). Etkili Medya Eğitimi Uygulamaları İçin Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Turkish Studies*, Cilt: 12, sayı:14 ,s. 167-186.

Görmez E., (2017b). Öğretmenlerin Dijital Vatandaşlık ve Alt Boyutları, Hakkındaki Düzeyleri (Van İli Örneği), *Akademik Bakış Dergisi*, pp.52-74,

Görmez E. (2017c). 12-14 Aged Turkish Students' Levels of Using Media Tools (Bad S?ckingen Town Sample, Germany), *International Journal of Progressive Education*, vol.13, no.1554-5210, pp.105-115,

Görmez E. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Medya Takip Alışkanlıkları Üzerine Bir Çalışma, (Van İli Örneği) *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, vol.5, no.2146 -9199, pp.28-35,

Görmez E., (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Düzeyleri, *Uluslararası Türk Eğitimi Bilimleri Dergisi*, vol.2, pp.137-157,

Jolls, T. ve Thoman, E. (2008). *21. Yüzyıl kuryazarlığı medya okuryazarlığına genel bir bakış ve sınıf içi etkinlikler* (Çev: C. Elma ve A. Keşten). Ankara: Ekinoks Yayınları.

Koltay, T. (2011). The Media and The Literacies: Media Literacy, Information Literacy, Digital Literacy, *Media Culture Society*, Sayı: 33(2) , s.211-221

MEB. (2009). *Medya okuryazarlığı dersi öğretmen kılavuz kitabı* (2. Basım).İstanbul: Devlet Kitapları.

Tüzel, S. (2012). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı eğitimi: Bir eylem araştırması.*” *Yayımlanmamış doktora tezi*, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

Yıldırım, Ş. (2017). *Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenlerinin Medya Okuryazarlığı Eğitimi Becerileri ve Görüşleri*, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü